

**БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ
В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ:
ОСНОВНІ ФОРМИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ РОЗВИТКУ**

Кононенко-Житнухіна Л.Л.

*аспірант, викладач-стажист кафедри підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності*

*Уманського національного університету садівництва
м. Умань, Україна*

Діяльність та розвиток аграрного сектору України суттєво залежить від надійного та повномірного фінансового забезпечення сільськогосподарських товаровиробників, також залучення довгострокових інвестицій у галузь сільського господарства. Кредити, що надаються комерційними банками, є фактично єдиним джерелом додаткових фінансових ресурсів для сільськогосподарських підприємств та малих фермерів, в умовах обмеженості власних фінансових ресурсів, бюджетного фінансування та інших фінансових інструментів, які широко використовуються у світовій практиці.

Багато українських дослідників займаються вивченням кредитування сільського господарства: М. Бодрецький, О. Гудзь, М. Дем'яненко, С. Колотуха, Ю. Лузан, О. Непочатенко та інші. Проте, питання кредитування весь час потребує детального розгляду та аналізу в контексті сучасних реалій.

Дослідники розвитку кредитного ринку в аграрному секторі економіки України відмічають, що сільське господарство – це сфера, де кредитні ресурси відіграють вирішальну роль, а кредитування є головним складовим елементом механізму фінансування підприємств аграрної сфери економіки [1, с. 1].

Під сільськогосподарським кредитом розуміють специфічну форму кредитних відносин, що характеризуються наданням грошових коштів банками і небанківськими організаціями сільськогосподарським товаровиробникам в основний і оборотний капітал у поєднанні з державним регулюванням [2, с. 39].

Стаття 2 Закону України «Про банки і банківську діяльність» говорить, що банківський кредит – будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої

суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми [3].

Сутність кредитних відносин полягає в системі економічних відносин між суб'єктами ринку щодо надання позики у грошовій або товарній формах на умовах, передбачених договором, який визначив би умови отримання та повернення кредиту, форму повернення, розмір відсоткової ставки, графік сплати, права та обов'язки. Кредитні відносини аграрного сектора характеризують якісно новий рівень розвитку економіки, коли виробничому процесу передують кредит, кредитна операція, яка дає змогу завчасно визначати обсяги виробництва та умови реалізації продукції на певному ринку [4, с. 209].

Для аграрного сектора економіки характерні зміни в попиті сільськогосподарських товаровиробників на фінансові і кредитні послуги, що в подальшому вимагатиме змін форм сільськогосподарського кредиту. Ця обставина зумовлена об'єктивними законами інтеграції, що відображаються у змінах в сільськогосподарському виробництві і маркетингу, вони проходять у таких напрямках: диверсифікація від виробництва великих партій однотипних товарів до виробництва спеціалізованої продукції, призначеної для окремих специфічних кінцевих споживачів. Це є підвищенням вартості готової продукції, на виробництво якої вже необхідне додаткове фінансове забезпечення, що супроводжується зростанням взаємозалежності фермерів, переробних підприємств і торговельних фірм, пов'язаних між собою контрактними зобов'язаннями в одну виробничо-вартісну ланку. Ринкова узгодженість у фінансово-аграрно-промислових групах між переробними підприємствами, торгівлею, кредитними організаціями та іншими учасниками, забезпечує сувору точність поставок сільськогосподарської сировини та високу її якість, а, отже, і збільшену вартість [5, с. 118].

Проблеми в потребі фінансового забезпечення змушують товаровиробників шукати джерела фінансових ресурсів. Тому вітчизняні банки пропонують нетрадиційні джерела фінансування: фінансовий лізинг, факторинг, форварди, ф'ючерси, опціони, іпотеку тощо. Однак через високу ризикованість аграрного бізнесу, низьку кредитоспроможність підприємств, низьку якість і ліквідність застави, яку підприємства можуть запропонувати комерційним банкам, а також відсутність механізмів іпотечного кредитування в галузі, отримати таке фінансування буває досить проблематично.

Список використаних джерел:

1. Чехов І.В. Особливості функціонування ринку банківських кредитних ресурсів в аграрному секторі економіки України. *Гроші, фінанси і кредит* / Ін-т. ол. культ. Нац. акад. аграр. наук України, 2013. С. 1–7.
2. Бечко П.К., Герасімова Т.Т. Банківське кредитування аграрного виробництва : монографія. Умань : Візаві. Видавець Сочінський, 2013. 189 с.
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 09.02.2001. № 5-6. Ст. 30.
4. Кириченко О.А., Кудрицький В.Д. Кредитування аграрного сектору економіки в умовах глобальної фінансової кризи. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 5. С. 207–222.
5. Амбросов В.А., Онегіна В.М. Формування кредитного ринку в системі агробізнесу США. *Економіка АПК*. 2001. № 5. С. 115–121.